

جوجه تیغی نیم و جبی و پدر مکرّم

گزارش قصه‌ای درباره علی آقا و ایرج دانایی فرد
که روی هم در نیم قرن حضور در فوتبال ایران نام‌شان را جاودانه کردند

ریخته بود بیشتر بود. نمی‌دانستند که این مرد میانسال خجالتی همان پسر نیم و جبی ست که یک زمانی تمام مدافعان ایران و آسیا و حتی گاهی جهان را به هم مالانده و از زندگی سیر کرده است.

پدر و پسر از آن مردان خالص و خلّص روزگار بودند. پدر از یک عمر حضور در سطح اول فوتبال ایران در قالب بازیکن، مربی و داور، صناری دشت نکرده بود و فقط توانسته بود خرج زندگی همسرش و دو فرزندش میترا و ایرج را به خاطر خط خوش نستعلیقش، در پیاده‌روی «کلانتری سوار» (همین محدوده شریعتی، خیابان پلیس امروز) از شماره‌نویسی پلاک ماشین‌ها -از قرار هر نمره، یکی دو تومان- در آورد که همان را معمولاً خرج فوتبال و شاگردانش می‌کرد و پای خصیصه سفره‌بازی و سفره داری‌اش تباه می‌شد. من همیشه غصه مادر ایرج را

بود و حضورش در تیم منتخب جهان و بازی کنار پله و یکن بائر را پوشش می‌داد ایرانی‌ها در شبکه‌های مجازی کولاکی می‌کردند آن سرش ناپیدا. شاید آخرین صحنه از تماشای آن پسر محبوب و خوش تکنیک در ذهن مردم ایران همان صحنه تلویزیونی باشد که ایرج در سال‌های پایانی زندگی‌اش از آمریکا برگشته بود ایران و داشت دنبال کارهای وراثتی بابا برای تصاحب امتیاز باشگاه استقلال می‌رفت که ببیند آیا می‌تواند ارث ازلی پدر را در تشکیل کلوپ دوچرخه‌سواران و تاج از مجموعه استقلال -که حالا دیگر در ید قدرت سیاسیون و کارتل‌های سنتی اقتصادی شده بود- پس بگیرد که همان روزها دعوت شد به برنامه خط قرمز شبکه دو تلویزیون ایران. آن شب ملت ایران او را با آن شرشر عرق‌هایی که در برابر دوربین‌ها می‌ریخت به یاد آوردند که از تمام عرق‌هایی که یک عمر در چمن‌ها

ایالات متحده آمریکا بود. این قصه پر از حرمان و حسرت به بیوگرافی توصیفی پدر و پسر به شدت عاطفی می‌پردازد:

آه از این پدر و پسر لذتبخش

دانایی‌فردها - پدر و پسر- در تاریخ شفاهی خاک بر سر فوتبال ایران صاحب مقامات‌اند. پدر-علی آقا- از بنیانگذاران تیم دوچرخه‌سواران (تاج و استقلال بعدی) است و استعدادیاب‌ترین مرد این خاک که شمار ملی پوشانی که او در سه دهه ۲۰ تا ۴۰ تحویل فوتبال ما داد از حافظه آرشیوها و بایگانی‌های کرم‌خورده خارج است. پسر اما شرم‌روترین توپچی این نیم‌قرن بود. زنده اولین گل ایران در جام جهانی و دعوت شده به تیم منتخب جهان. شاید اگر این حجم از رسانه در زمان ستارگی او

ایراهم افشار

Ebrahim Afshar

مقدمه: علی آقا و ایرج نخستین پدر و پسر معروف در فوتبال ایران بودند. چنانچه بعد از آنها زوج‌هایی چون پدر و پسران پروین و عابدزاده نیز به فوتبال پیوستند ولی به جایگاه خاص دانایی‌فردها نرسیدند. علی دانایی فرد از نخستین نسل داوران و استعدادیابان فوتبال ایران و نیز از بنیانگذاران باشگاه تاج (استقلال) بود و پسر خوش تکنیکش در جایگاه نخستین گلزن ایران در جام جهانی (۱۹۷۸) و دعوت شده به تیم منتخب جهان، از اولین ایرانی‌های شاغل در لیگ